

Europaudvalget

Udenrigsudvalget

Christiansborg
DK-1240 København K

Tlf. +45 33 37 55 00

Fax +45 33 32 85 36

www.ft.dk

ft@ft.dk

Udtalelse om Kommissionens grønbog om EU's udviklingspolitik (KOM (2010) 629)

13. januar 2010

Kære Anne-Marie Meldgaard

Ref. 10-000798-5

Kontakt
Morten Villumsen
Udvalgssekretær

Dir. tlf. +45 3337 3617

Morten.Villumsen@ft.dk

Europaudvalget bad i brev af 15. november 2010 om Udenrigsudvalgets udtalelse om Kommissionens grønbog om EU's udviklingspolitik. Udvalget har haft lejlighed til at drøfte grønbogen og har i den forbindelse følgende bemærkninger:

Fattigdom

Udvalget finder, at Lissabon-traktatens fremhævelse af bekæmpelse af fattigdom i EU's udviklingspolitik er rigtig og skal fremmes. Fattigdomsorienteringen er i dag et vigtigt element i EU's udviklingspolitik. Alligevel går kun en tredjedel af bistanden til verdens fattigste lande (LDC). I den kommende udviklingspolitik bør fattigdomsorienteringen konsolideres og styrkes. 2015-målene er i den forbindelse et væsentligt instrument. Det er vigtigt, at EU arbejder for, at der sættes nye globale mål også efter 2015.

En bistand, der virker

Der findes i dag et omfattende materiale af evalueringer af EU's og medlemslandenes indsats. Der er behov for, at denne viden samles op i en fælles analyse af, hvilken bistand der virker bedst under hvilke betingelser. Et samlet overblik frem for nationale analyser vil styrke både nye og gamle donorers bistand og vise de forskellige organisationers og aktørers komparative fordele.

Arbejdsdeling og donorkoordination

Parisdeklarationen og Accra-agenda har øget fokus på den administrative byrde ved bistand og på behovet for at arbejde sammen om udvikling. Der er imidlertid stadig mange udfordringer for et effektivt samarbejde om bistand. Koordinationen foregår primært lokalt mellem de donorer, der er til stede. Den lokale koordination kan styrkes, og den bør suppleres af en overordnet koordination af, hvilke lande og regioner Kommissionen og medlemslandene prioriterer i deres bistand. Vi skal undgå "aid darlings" og "aid orphans", hvor alle eller ingen donorer er aktive.

Arbejdsdelingen geografisk og tematisk skal styrkes mellem donorerne, og EU er et godt forum for denne drøftelse. EU's kommende udviklingspolitik bør derfor være baseret på en konkret og grundig analyse af EU's og medlemslandenes komparative fordele som grundlag for valg af geografisk og tematisk fokusering af bistanden donorerne imellem. Det vil samtidig lette den administrative byrde for modtagere af bistand (i Tanzania udarbejdes årligt 2.400 rapporter og 8.000 revisionsrapporter til donorer). Samtidig må øget donorkoordination ikke hindre udviklingslandenes ejerskab til egen udvikling, der er en forudsætning for et reelt partnerskab og reel udvikling.

Øget opmærksomhed på Afrika

Afrika er Europas geografisk nærmeste udviklingspartner. Samtidig er hovedparten af verdens fattigste lande i Afrika. EU bør derfor have et særligt og styrket fokus på Afrika. Det bør afspejle sig i organiseringen af bistanden. Udvalget foreslår derfor, at EU udpeger en kommissær eller særlig repræsentant for Afrika, der dels skal løfte det stigende samarbejde mellem EU og Afrika yderligere, dels medvirke til at sikre kohærens i EU's politikker i forhold til Afrika.

Den Afrikanske Union (AU) er en naturlig samarbejdspartner for EU. EU har vist, at netop det regionale samarbejde er en af Unionens kernekompetencer. Derfor bør EU indgå i et stærkt partnerskab med AU og hjælpe finansielt og teknisk med at styrke den Afrikanske Union. EU bør ligeledes styrke de regionale frihandelssamarbejder i Afrika, og over tid arbejde for, at AU kan danne ramme om en velfungerende frihandelsregion, som vi kender det fra EU's indre marked.

Styrkelse af civilsamfundet

Et stærkt og aktivt civilsamfund er essentielt for at skabe og fastholde demokrati- og udviklingsprocesser i verdens fattigste lande. Grønbogen formulerer ikke en klar strategi for inddragelsen af civilsamfundet på trods af, at både "Den Europæiske Konsensus om Udvikling", Lissabon-traktaten (TEU art. 11), Cotonou-aftalen og EU-Afrika Partnerskabsstrategien alle understreger civilsamfundets betydning. Endvidere er denne indsats særlig relevant i forhold til monitoreringen af EU's budgetstøtte – ikke mindst i lyset af den nye grønne bog om budgetstøtte.

Kohærens i EU's politikker og EU's komparative fordele

Med etableringen af den Fælles Udenrigstjeneste øges muligheden for at sikre sammenhængen mellem EU's politikker. Vi skal i EU sikre, at vore politikker ikke er en hindring for udviklingslandenes udvikling, hvad angår handel, landbrug og fiskeri. Samtidig skal vi sikre den fornødne produktsikkerhed og beskyttelse af europæiske forbrugere.

EU har med sit eksempel på politisk og handelssamarbejde vist en komparativ fordel på regionalt samarbejde. Samtidig har EU gode erfaringer med at

indgå gensidigt forpligtende samarbejdsaftaler fra associeringsaftalerne. De gode erfaringer bør udnyttes i udviklingsbistanden til at stille klare krav til modtagere af bistand sammenholdt med klare løfter om samarbejdet.

- Handel

EU er et forbillede for frihandel. Øget handel er grundlag for vækst. EU skal derfor arbejde for en øget og fair frihandel. Men der er andre barrierer for frihandel end toldrestriktioner. I dag er de væsentligste barrierer for øget global handel tekniske. Nogle af disse er reelle og nødvendige - andre er ikke. Vi skal i Europa stille krav til produktsikkerhed og forbrugersikkerhed. Udviklingslandene må levere produkter, der er sunde og sikre. Men EU skal foretage et "fattigdomstjek" af nye regler, så vores regler og standarder ikke spænder unødigt ben for udviklingslandenes produkter. Og udviklingslandene skal hjælpes til at opbygge den nødvendige kapacitet til at leve op til nødvendige regler.

Derudover bør "fattigdomstjekket" fokusere på, om den subsidierede europæiske landbrugseksport er konkurrenceforvridende. Konkurrenceforvridende eksport skader frihandel og gør det urentabelt at investere i udviklingslandenes landbrugssektorer.

- Infrastruktur og adgang til energi

EU kan blive en hovedaktør i forhold til udvikling af infrastruktur og adgang til energi. EU bør udvikle samarbejdet med andre aktører både multilaterale donorer (som f.eks. Verdensbanken) og private investorer og sikre en markant europæisk indsats for udviklingen af infrastruktur og adgang til energi. EU bør særligt prioritere at sikre adgang til elektricitet for de grupper, der ikke allerede har det. Denne indsats bør inkludere et fokus på grøn energi og klimaansvarlighed.

Finansiering – man må ikke løbe fra regningen

EU er i dag verdens største donor, og vi har en plan for at nå FN's målsætning om at give 0,7 % af BNI i udviklingstand inden 2015. Men planen er gået i stå. I dag er det alene Danmark, Luxembourg, Nederlandene og Sverige, der bidrager med mere end 0,7 % af BNI. Det er nødvendigt at sætte handling bag ordene og styrke indsatsen for at nå 0,7%-målsætningen.

EU bør arbejde for, at DAC-principperne, for hvad der kan opgøres som bistand, revideres, således at bistanden renses for udgifter til formål, som ikke direkte er knyttet til udvikling. Indtil ændrede principper foreligger, bør EU tilstræbe at medlemslandenes opgørelser af bistand i højere grad kan sammenlignes.

Kvinder, landbrug og ejendomsret

Udvalget finder, at grønbogen har for lidt fokus på særligt tre områder, der er centrale for bæredygtig og inklusiv udvikling.

- Kvinders rolle er central for at opnå varig og effektiv udvikling. Derfor bør kvinder have en mere fremtrædende plads i en ny udviklingspolitik.
- Derudover finder udvalget, at en stor del af den bæredygtige vækst, der på kort og mellemlangt sigt kan forventes i de fattigste lande, vil være centeret omkring udvikling af landbrugssektoren. Udviklingen af landbruget må derfor forventes at være grundlag for bæredygtig og inklusiv vækst i de mindst udviklede lande, og landbrug bør derfor ikke primært opfattes som et spørgsmål om fødevarerikkerhed.
- Endelig vil udvalget fremhæve den private ejendomsret som et nødvendigt grundlag for langsigtet bæredygtig vækst.

I øvrigt henvises til udvalgets udtalelse om Kommissionens grønbog om budgetstøtte (Kom (2010) 586 af 8. december).

Med venlig hilsen

Marion Pedersen
Formand